

Samen werkt beter!

Verkiezingsprogramma 2022-2026
PvdA Tiel

Inhoudsopgave

1. Goed werk en bestaanszekerheid voor iedereen	4
Voldoende en eerlijk werk	
Voor iedereen een plek	
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	
Boodschappen en winkels	
2. Eerlijke kansen voor kinderen en jongeren	7
Onderwijshuisvesting	
Talent optimaal benutten	
Onderwijs en arbeidsmarkt	
3. Een gezonde stad met zorg voor iedereen	10
(Medische) zorg voor iedereen betaalbaar en bereikbaar	
Jeugd en zorg	
Ouderen en mantelzorg	
Inclusie en emancipatie	
Integratie	
4. Een veilig Tiel	13
Polarisatie en uitbuiting	
Woninginbraken	
Criminaliteit	
Coffeeshops	
5. Vitaal en toekomstbestendig basissport	16
Zwemmen in Tiel	
Sporten voor kinderen in armoede	
Sportaccommodaties in Tiel	
Een inclusief sportklimaat voor iedereen	
Sport en onderwijs	
6. Cultuur toegankelijk en betaalbaar voor iedereen	19
Cultuur en evenementen	
Culturele instellingen	
Cultuur en (cultureel) onderwijs	
7. Sterke wijken en dorpen	21
Sterke wijken en dorpen	
Zwerfafval en afvalophalen	
Openbare ruimte en groen	
Onderhoud van wegen en fietspaden	
Parkeren	
Verkeersveiligheid	
Erfgoed	
8. Betaalbare volkshuisvesting in leefbare buurten	24
Een stad om in te leven	
Een huis om in te wonen	
Omgevingswet	
9. Een duurzame en groene stad	26
De klimaatcrisis aanpakken	
Heet, droog en extremen	
De openbare ruimte vergroenen	
10. Tiel aan zet	29
Versterken inwoners, wijken en dorpen	
Versterken regionale rol van de gemeenteraad	
Behoud en versterking van jongerenparticipatie	
11. Onze financiële keuzes	32
Nieuwe gemeentelijke beleidstaken	
Principes zijn leidend	

1

**Goed werk en
bestaanszekerheid
voor iedereen**

Een sterke, lokale economie met betaald en goed werk

Iedereen verdient goed, betekenisvol werk en een rechtvaardig inkomen. Werk is meer dan alleen een inkomen. Het is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en tot deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen. PvdA Tiel wil werken aan een samenleving waarin mensen weer centraal staan. Waarin plezier in ons werk voorop staat. En waarin we werk van mensen beter belonen en de welvaart eerlijker delen. We willen samenwerken aan echte vooruitgang voor iedereen.

Werk is meer dan alleen inkomen. Tegelijkertijd is het inkomen wel het eerste dat je nodig hebt om perspectief te hebben. Voor de PvdA is werk daarom betaald én goed werk. Daar hoort een fatsoenlijk salaris bij met goede arbeidsvoorwaarden. Als het hebben van een baan (even) niet lukt, zorgen we dat mensen op een andere manier volwaardig mee kunnen doen. Voor iedereen in onze samenleving geldt 'meedoen naar vermogen' op een manier die het beste bij hen past.

Voldoende en eerlijk werk

Een sterke lokale economie is van groot belang voor voldoende en goede werkgelegenheid in Tiel. Daar hebben wij onze ondernemers bij nodig. Naast de banen die zij creëren, zijn ondernemers vaak lokaal en maatschappelijk betrokken. Zij sponsoren sportverenigingen en evenementen waarvan de lokale samenleving profiteert. We willen doorpakken met de verdere uitbreiding van Medel en de verbetering van bestaande bedrijventerreinen. We zetten ons in voor een gezellige, compacte binnenstad vol winkels en horeca.

Voor iedereen een plek

Als iemand om welke reden dan ook niet de stap naar betaald werk kan zetten, zoeken we naar mogelijkheden om diegene op andere wijze in zijn of haar kracht te zetten. Dat kan bijvoorbeeld met nieuw beschut werk of via een basisbaan, waarbij mensen die geen zicht hebben op betaald werk zich toch bij een (publieke) werkgever kunnen inzetten, ontwikkelen en contacten kunnen leggen. Mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, willen we naar werk begeleiden door de inzet van onder meer leerwerktrajecten en loonsubsidies. Er komt een einde aan de cultuur van wantrouwen in de bijstand. De bijstand is geen moeras van sancties, formulieren en verplichtingen, maar een springplank naar meedoen in de samenleving.

De arbeidsmarkt is in beweging. Traditionele banen verdwijnen terwijl er nieuwe soorten banen ontstaan. Het tempo waarin het type banen verschuift wordt steeds hoger. Werkgevers en werknemers moeten zich daarop voorbereiden. Het levenslang ontwikkelen speelt hierin een belangrijke rol. Als werkgelegenheid in de ene branche verdwijnt en in de ander branche verschijnt, moet er op tijd worden ingezet op omscholing.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De rol van bedrijven in onze samenleving is groter dan enkel het maken van winst. Het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid hoort bij ondernemen. Inclusief ondernemen moet de norm zijn. Daarom moeten maatschappelijke doelen een verplichting zijn voor bedrijven die een opdracht voor de gemeente uitvoeren. Bedrijven kunnen dit bijvoorbeeld doen door mensen met een handicap aan het werk te helpen of jongeren een stageplek te bieden, maar ook door innovatief of duurzaam te ondernemen. Deze maatschappelijke meerwaarde van ondernemen willen wij belonen en uitdragen naar andere partners en ondernemers in Tiel en de regio.

Boodschappen en winkels

Voor de leefbaarheid van onze wijken en dorpen is het belangrijk dat er voldoende gelegenheid is om de dagelijkse boodschappen te doen. Dat betekent dat de binnenstad en wijkwinkelcentra goed moeten functioneren. Leegstand moeten we tegengegaan door winkels te concentreren zodat zij elkaar versterken. De activiteiten van o.a. Hart van Tiel en de Vereniging Vastgoedeigenaren Tiel ondersteunen wij. Daarnaast is de uitstraling, veiligheid en het beheer en onderhoud van winkelcentra belangrijk. Daar willen wij meer aandacht aan besteden.

Dit hebben we gedaan:

- De werkloosheid in Tiel historisch laag, mede door de inzet van de gemeente.
- Door aanpassingen aan het bestemmingplan is er weer ruimte voor nieuwe ondernemer op het bedrijventerrein Medel.
- Tiel krijgt een compactere, verzorgde en gezellige binnenstad. Hiervoor hebben we gekozen met het vaststellen van de structuurvisie binnenstad en de detailhandelsnota.
- De binnenstad wordt autoluw en het stadscentrum krijgt een nieuwe, groene inrichting.

Dit gaan we doen:

- Wij pakken door met een compacte, verzorgde en gezellige binnenstad. We concentreren winkellocaties en zetten meer in op beter onderhoud van de winkelcentra.
- Wij maken bedrijventerrein Medel aantrekkelijk voor de vestiging van nieuwe ondernemers.
- Mensen die geen betaalde baan hebben, willen we in hun kracht zetten. Ze nemen deel aan de samenleving door mee te doen naar hun vermogen. We nemen daarmee afstand van het spreekwoordelijke papier prikken en de verplichte tegenprestatie.
- We zetten in op voldoende begeleiding als inwoners niet op eigen kracht een betaalde baan kunnen vinden.
- Werkgevers, werknemers en werkzoekenden moeten op dezelfde plek terecht kunnen voor hulp, advies en contacten. Daarom bouwen we het regionale werkgeversservicepunt om tot een servicepunt voor werkgevers, werknemers en werkzoekenden.
- We zetten arbeidsmatige dagbesteding om naar Nieuwe Beschut(te) Werk(plekken).
- We willen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen én aan he werk houden. Daar is samenwerking tussen gemeenten, onderwijs en werkgevers voor nodig.
- We maken afspraken met kennis- en opleidingsinstellingen om jongeren te kunnen opleden voor de ambachten en het werk van morgen. Om deze aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren brengen we onderwijs en werkgevers met elkaar in contact.

2

Eerlijke kansen voor kinderen en jongeren

Met gericht beleid strijden tegen kansenongelijkheid

Ieder kind verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. Wij willen dat onze scholen een plek zijn waar kinderen met plezier naar toe gaan en iedere dag iets nieuws leren. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

Natuurlijk zijn scholen verantwoordelijk voor de inhoud van het lespakket, maar dat betekent niet dat we als gemeente aan de zijlijn toekijken en ons alleen met de huisvesting bemoeien. We helpen scholen om zich te ontwikkelen tot sociale ontmoetingsplaatsen, bieden kinderen met leerachterstanden extra steun en bestrijden de kansenongelijkheid met gericht beleid.

Onderwijshuisvesting

We vinden het belangrijk om de investeringen in de huisvesting van het middelbaar onderwijs af te maken, zodat naast de leerlingen van het Vwo, Havo en Mavo ook de scholieren op het Vmbo les krijgen in een moderne school. De bedoeling is om nog in deze periode te beginnen met de bouw van een nieuwe, duurzame locatie op het oude Veilingterrein.

Voor alle schoollocaties in Tiel vinden we het multifunctioneel gebruik van belang. Scholen liggen op waardevolle locaties in de wijk en kunnen een rol spelen in het samenkomen van buurtbewoners.

Talent optimaal benutten

Ons doel is dat iedere jongere in Tiel zich ten volle ontwikkelt. Daarom zetten we ons ervoor in dat iedereen in Tiel een startkwalificatie behaalt. Waar dat niet lukt, zetten we in op begeleiding naar passend werk. Vroegtijdige schooluitval signaleren en bestrijden we. Goede begeleiding is noodzakelijk om te voorkomen dat jongeren, na het verlaten van hun school, uit zicht raken.

Ons ideaal is om brede scholen te hebben voor ieder kind. Die voorzien in onderwijs, gratis kinderopvang, voldoende buitenschoolse activiteiten en brede talentontwikkeling. Voor leerlingen met grote taalachterstanden zoeken we samen met het onderwijs naar oplossingen als schakelklassen en zomerscholen. Ook investeren we in voor- en vroegschoolse educatie om te voorkomen dat peuters en kleuters uit kwetsbare gezinnen al met een achterstand aan de kleuterklas beginnen.

De laaggeletterdheid in onze gemeente is aanzienlijk. De PvdA Tiel accepteert dit niet. Uit onderzoeken blijkt namelijk dat mensen die moeite hebben met lezen en schrijven vaker werkloos zijn en een lager inkomen hebben. Laaggeletterde kampen daarnaast met een slechtere gezondheid en kunnen in de zorg hun weg niet vinden omdat ze bijvoorbeeld informatie omtrent medicijnen niet kunnen lezen. Ook financieel en maatschappelijk zijn de gevolgen groot: er zijn vaker belastingsachterstanden en schulden. Maatschappelijk en politiek zijn laaggeletterden minder actief dan mensen die wel taal- en rekenvaardig zijn. In een gemeente waar bovengemiddeld veel inwoners moeite hebben met lezen en schrijven en waar veel basisschoolkinderen al beginnen met een taalachterstand, is het van groot belang om in te zetten op een integraal taalaanbod voor 0-100 jaar. Met als doel dat iedereen de (digitale) lees- en schrijfvaardigheden heeft om volwaardig en zelfstandig mee te doen in de samenleving.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Om de lokale economie voor de toekomst te behouden en versterken, is het belangrijk dat er gericht opgeleid personeel beschikbaar is. Daarom is voor ons het concept levenslang ontwikkelen belangrijk. De gemeente speelt een belangrijke rol in het samenbrengen van overheid, werkgevers en onderwijs. Met gerichte opleidingstrajecten kunnen we mensen uit de regio naar kansrijke banen bewegen.

Dit hebben we gedaan:

- We hebben een nieuw, duurzaam schoolgebouw gerealiseerd voor de Mavo van het Lingecollege aan de Teisterbantlaan.
- We hebben een vernieuwd, duurzaam schoolgebouw gerealiseerd voor het Lyceum (Havo & Vwo) van het Lingecollege aan de Heiligestraat.
- We zetten continu in op het voorkomen van leer- en taalachterstanden, schooluitval en hebben ook in coronatijd ingezet op het goed in beeld houden van leerlingen.
- De Kinderraad in Tiel brengt politiek en de belevingswereld van kinderen dichter bij elkaar

Dit gaan we doen:

- We investeren extra in voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en voorkomen dat peuters en kleuters uit kwetsbare gezinnen met een achterstand op school beginnen.
- Wij zetten in op multifunctioneel gebruik van schoolaccommodaties. Zij vormen het centrale hart van de wijk.
- Door naast onderwijs en kinderopvang (op brede scholen) ook vrijetijdsbesteding, ontspanning, sport en cultuur te bieden, krijgen alle kinderen de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen.
- We vinden dat ieder kind mee moet kunnen doen. Daarom werken we in onze gemeente samen met stichting Leergeld en kan ieder kind aan binnen- en buitenschoolse activiteiten meedoen, opbloeien, en kennis en vaardigheden ontwikkelen.
- We zorgen dat de lijntjes tussen de jeugdzorg, jeugdhulpverlening en scholen kort zijn. We regelen jeugdhulp waar mogelijk intern op school.
- De bibliotheek en (vrijwilligers)organisaties ondersteunen wij zodat zij gezamenlijk in staat blijven laaggeletterde inwoners te vinden en scholing te bieden. De gemeente communiceert begrijpelijk en houdt rekening met laaggeletterden.
- Laaggeletterdheid is bij ambtenaren, zorg- en hulpverleners bekend en zij zijn in staat om te signaleren en ondersteuning te bieden.
- We vinden dat ieder kind een zwemdiploma moet halen. Daarom organiseren we schoolzwemmen voor alle Tielse leerlingen.
- Stagiairs op mbo-niveau krijgen bij onze gemeente dezelfde stagevergoeding als hun collega's op hbo- en wo-niveau.

3

**Een gezonde
stad met zorg
voor iedereen**

Geld mag nooit in de weg staan van goede zorg

Afgelopen periode hebben we gezien dat Covid-19 voor iedereen een andere impact heeft gehad. Zekerheden vielen weg, sociale contacten werden minder en zorg moest door alle maatregelen anders worden ingericht. Dit heeft geleid tot toename van depressieve gevoelens en eenzaamheid, toename van huiselijk geweld, maar ook tot een toename van wachtlijsten in de zorg. Iedereen moet het gevoel krijgen (weer) gezien en gehoord te worden. Dit betekent ook dat inwoners moeten weten waar ze terecht kunnen en dat er aandacht is voor laaggelettertheid om dit te bereiken.

(Medische) zorg voor iedereen betaalbaar en bereikbaar

Uitgangspunt van de PvdA is dat iedereen recht heeft op betaalbare zorg en dat deze hulp op korte termijn beschikbaar is. En dit op alle gebieden in de zorg. Professionals zijn georganiseerd in brede wijkteams die hun omgeving goed kennen en voor inwoners van elke leeftijd toegankelijk zijn. Vanuit de wijkteams kunnen ze zelf ondersteuning bieden of doorverwijzen als dit nodig is. Maatwerk is het uitgangspunt.

Budget van de gemeente mag nooit een belemmering te zijn om de zorg te leveren die nodig is. Maar ook de eigen financiële situatie van een inwoner mag nooit een reden zijn om geen goede zorg te ontvangen. We voorkomen stapelingen van eigen bijdragen, houden zorgvoorzieningen betaalbaar en zetten ons er in het bijzonder voor in dat afkomst en inkomen geen invloed hebben op de gezondheid van inwoners.

Naast de hulp vanuit wijkteams zijn welzijnswerkers vrij toegankelijk en kunnen er laagdrempelig gesprekken gevoerd worden met de praktijkondersteuners bij de huisarts. Deze zijn er zowel voor jeugdigen als volwassenen. Voor de PvdA is het belangrijk dat ook ziekenhuis Rivierenland een functie houdt voor onze regio en dat we goed zorgen voor de medewerkers. Er moet aandacht zijn wachtlijsten, maar ook voor de werkdruk. Kansen liggen erin om te kijken hoe de medische wereld en bijvoorbeeld de GGD, de WMO en welzijnswerk elkaar kunnen versterken om druk te verminderen en goede zorg te leveren voor inwoners.

Jeugd en zorg

Goede zorg voor kinderen en jongeren hangt samen met andere levensgebieden. Wij vinden dat iedereen gelijke kansen verdient, vanaf de geboorte. We moeten breed kijken naar wat jeugdigen en hun ouders nodig hebben. Opvoedondersteuning moet laagdrempelig toegankelijk zijn, ook bij lichte vragen. Het hebben van een diagnose mag geen voorwaarde zijn om hulp te krijgen. Voor jongeren moet er aandacht zijn. Het is van belang dat er voldoende jongerenwerkers zijn die vanuit een laagdrempelige vertrouwensrelatie aansluiten bij wat er nodig is. Daarmee kunnen zij zwaardere zorg voorkomen.

Ouderen en mantelzorg

Voor PvdA Tiel is het belangrijk dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en een beroep kunnen doen op voorzieningen waardoor ze kunnen participeren in de maatschappij. Ook als er meer zorg nodig is, dan moet dit binnen de gemeente beschikbaar zijn. Er wordt ingezet op een dementievriendelijke gemeente. Mantelzorgers zijn erg belangrijk in onze samenleving en verdienen onze aandacht. PvdA zet zich in op voorzieningen waardoor mantelzorgers (tijdelijk) ontlast kunnen worden waardoor ze vitaal blijven en de zorg kunnen leveren voor hun naasten.

Inclusie en emancipatie

Geen onverschilligheid maar interesse in elkaar. We willen een samenleving waarin iedereen meetelt. In onze samenleving, die door diversiteit gekenmerkt wordt, is de behoefte aan verbinding groot. Voor discriminatie en racisme is geen ruimte. Onze lokale identiteit is wat ons bindt. Wij staan voor ieders individuele vrijheden en streven daarbinnen naar emancipatie en gelijkwaardigheid.

De openbare ruimte is van iedereen. Wie een handicap heeft, moet in zijn mobiliteit niet belemmerd worden door stoepen of drempels. Ervaringsdeskundigen kunnen een belangrijke rol vervullen bij de inrichting van de openbare ruimte. Tegelijkertijd moet iemand in de openbare ruimte ook diens eigen identiteit zoals religie of geaardheid kunnen uitdragen. Koppels van hetzelfde geslacht moeten veilig hand in hand over straat kunnen lopen. In ons LHBTI+-beleid willen we inzetten op acceptatie. Daarbij is een brede inzet met scholen, politie en andere maatschappelijke partners van groot belang.

Integratie

De nieuwe inburgeringswet biedt kansen om nieuwkomers beter op te vangen in de lokale samenleving. Integratie heeft de meeste kans van slagen als mensen elkaar ontmoeten in hun eigen wijk, op school en op de sportclub. We vinden het belangrijk dat nieuwkomers een goede start hebben, zodat ze zo snel mogelijk mee kunnen doen. De gemeente moet meer aandacht en tijd besteden aan de begeleiding van nieuwkomers zodat zij de taal leren, zelfredzaam worden en participeren in de samenleving.

Dit hebben we gedaan:

- We hebben meegewerkt aan de oprichting van platformen voor gehandicapten en LHBTI+, die samen met de gemeente werken aan de uitvoering van het inclusiebeleid.
- Extra aandacht besteed aan de coming-out dagen om zo bij te dragen aan de door ons gewenste acceptatie.
- We hebben brede wijkteams gerealiseerd. Deze sociale poort biedt per wijk één aanspreekpunt voor alle aan zorg gerelateerde vragen aan de gemeente.
- De gemeente is gaan samenwerken met Alzheimer Nederland voor het realiseren van een dementievriendelijke gemeente.

Dit gaan we doen:

- Door onze brede wijkteams en signaleringsfunctie bij o.a. de schuldhulpverlening zetten we zoveel in op het voorkomen van problemen bij gezinnen voordat ze ontstaan of voordat ze groter worden.
- We blijven kritisch op de kwaliteit van processen en toetsingen van Veilig Thuis.
- Het voorkomen van laaggeletterdheid is voor ons topprioriteit.
- We werken aan de acceptatie van bevolkingsgroepen die te maken hebben met intolerantie. Voor mensen met een handicap willen we belemmeringen in de openbare ruimte wegnemen.
- Bij zorg, welzijn en inclusie is een brede samenwerking tussen alle partners belangrijk om tot resultaten te kunnen komen. De gemeente bindt verschillende organisaties en speelt een cruciale rol in het stimuleren en organiseren van samenwerkingen.

4

Een veilig Tiel

Straffen na een misdrijf, maar ook inzetten op preventie

Het is voor de PvdA belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in de omgeving waar hij/zij woont of werkt. Vanuit preventie wordt gewerkt aan het vergroten van deze veiligheid.

Polarisatie en uitbuiting

Polarisatie betekent dat tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen versterkt worden. Dit is precies wat we zien gebeuren rondom Covid-19 en de maatregelen die daarover landelijk worden genomen. Groepen mensen komen lijnrecht tegenover elkaar te staan en voelen zich soms gediscrimineerd of bedreigd. De PvdA vindt het belangrijk dat vanuit de gemeente wordt gestimuleerd dat het gesprek met elkaar wordt gevoerd om elkaar weer te begrijpen.

Naast Covid-19 zijn er natuurlijk nog andere situaties waarin mensen denken in wij-zij en niet tot elkaar komen omdat ze elkaar niet snappen of soms letterlijk niet kennen. PvdA wil dat hulpverlenings- en welzijnsorganisaties ontmoetingen en ontmoetingsplekken realiseren om dichter bij elkaar te komen.

Het gevaar voor uitbuiting ligt op de loer bij onder andere Oost-Europese arbeiders die in onze stad wonen. De PvdA vindt dat er voor deze mensen goede huisvesting moet komen. Daarbij moeten we wel kijken welke wijken hiervoor geschikt zijn. Kwetsbare wijken moeten niet nog zwaarder belast worden.

Woninginbraken

Iedere inwoner verdient het om veilig te wonen. Woninginbraak kan bij een slachtoffer veel impact hebben, op materieel en emotioneel gebied. Vanwege die grote impact, vindt de PvdA dat dit onderwerp hoog op de agenda moet blijven en dat Tiel moet inzetten op het voorkomen, maar ook op het opsporen van daders. Buurtpreventieteams zijn hierin een belangrijke samenwerkingspartner. Het aantal woninginbraken is de afgelopen jaren sterk afgenomen en we richten ons erop om dit zo te houden.

Criminaliteit

Criminaliteit kent vele verschillende vormen. Dit kan zijn geweld naar mensen, maar bijvoorbeeld ook zakkenrollen of het laten uitbranden van auto's. Er is door de gemeente veel gedaan om criminaliteit terug te dringen. De PvdA vindt het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in de gemeente. Dit betekent dat misdrijven bestraft moeten worden, maar ook dat preventie hard nodig is. Inzicht in het motief van criminelen helpt om een plan van aanpak te maken. Preventie gericht op het voorkomen dat criminelen terugvallen, maar bijvoorbeeld ook dat jongeren in criminaliteit belanden omdat ze vroegtijdig school verlaten. Jeugdigen die opgroeien met een ouder die bekend is met crimineel gedrag moeten extra aandacht krijgen.

Coffeeshops

Tiel heeft als centrumgemeente ook coffeeshops. De PvdA vindt het belangrijk dat de coffeeshops er zijn, maar wil tegelijk dat ze geen belemmering vormen voor de omgeving. Er moet geen overlast zijn voor omwonenden, maar ook geen belemmeringen voor verkeer. De PvdA vindt het belangrijk dat hiermee rekening wordt gehouden bij de keuze van de locatie van de coffeeshops, naast de bereikbaarheid.

Het is ons al jaren een doorn in het oog dat bij coffeeshops wiet gedooft te koop is, maar dat niet geregeld is hoe coffeeshops aan hun voorraad kunnen komen. De PvdA is daarom blij met het experiment dat nu loopt rondom het gedogen van telen van wiet en we kijken uit naar de uitkomsten. Wij willen dat de gemeente aansluit bij landelijke initiatieven of experimenten voor legale wietteelt of legale verkoop van softdrugs.

Dit hebben we gedaan:

- Het aantal woninginbraken is de laatste jaren in onze gemeente hard gedaald en op een structureel laag niveau gebleven.
- Het aantal wijkagenten in Tiel is op hetzelfde niveau gebleven.
- We hebben veel ingezet op monitoring en een preventieaanpak om de veiligheid in onze gemeente te verbeteren.

Dit gaan we doen:

- We zetten ons in op het verminderen van de polarisatie in onze gemeente. De gemeente stimuleert initiatieven gericht op ontmoeting en wederzijds begrip.
- We zetten in op een andere locatie voor de coffeeshops zodat zij geen belemmering vormen voor omwonenden en voor het verkeer.
- We bouwen de preventieaanpak in de gemeente Tiel verder uit om de veiligheid in onze gemeente te verbeteren.

5

Vitaal en toekomstbestendig basissport

Sportclub open voor de hele buurt? Dan daalt de huur

De gemeente Tiel kent een grote diversiteit aan sportverenigingen en (commerciële) sportaanbieders. Daar zijn we trots op, maar nog te weinig Tielenaren maken daar gebruik van. Dit komt mede doordat men minder is gaan sporten in coronatijd. Tielenaren moeten laagdrempelig toegang hebben tot het sportaanbod. De gemeente heeft een belangrijke taak om de basissport vitaal en toekomstbestendig te houden. Sport is belangrijk om beweging en sociaal contact te bevorderen.

Zwemmen in Tiel

Het nieuwe zwembad, 'De Waalslag', is gerealiseerd. Voor inwoners van Tiel is het van groot belang dat ieder kind leert zwemmen. Zwemles moet voor iedereen (financieel) toegankelijk zijn. Ouders die zwemlessen niet kunnen betalen, willen we ondersteunen. Daarnaast blijft de gemeente schoolzwemmen faciliteren.

Sporten voor kinderen in armoede

Alle kinderen in onze gemeente hebben recht om te kunnen sporten. Gezinnen kunnen terecht bij het Jeugd Sportfonds en Stichting Leergeld op het moment dat ze de contributie en/of kleding niet kunnen betalen. We ondersteunen sportverenigingen hun aanbod beter bekend te maken middels de jaarlijkse Sportmarkt. Daarnaast wil de PvdA dat de gemeente aansluit bij Sjors Sportief, het landelijk initiatief vanuit Cultuur- en sportstimulering Nederland.

Sportaccommodaties in Tiel

De PvdA vindt het belangrijk dat sportverenigingen hun maatschappelijke rol pakken. De gemeente moet verenigingen die deze maatschappelijke verantwoordelijkheid pakken, belonen. Een voorbeeld is het beleid dat gevoerd wordt in de buurgemeente Buren. Verenigingen kunnen daar hun huur (deels) terugverdienen door het bevorderen van vitaliteit, door te ontwikkelen naar open clubs en sportparken en door te investeren in sociale en maatschappelijke activiteiten.

Een inclusief sportklimaat voor iedereen

Inclusief sporten en bewegen vindt de PvdA belangrijk. Tiel kent een lokaal sportakkoord. De PvdA wil dat inclusief sporten hierin in de breedste zin van het woord geborgd wordt. Iedere inwoner moet ongeacht leeftijd, beperking, geslacht of etnische achtergrond met plezier mee kunnen doen, zich welkom voelen en niet uitgesloten worden. Dit kan onder meer door aan te sluiten bij de campagne 'Welkom in de Sport'.

Sport en onderwijs

De PvdA ziet scholen als spil in de buurt. Scholen werken in de eigen buurt samen met andere partijen en organisaties uit onder meer de sport- en cultuursector. Dit kan door het aanbieden van voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse activiteiten. PvdA Tiel laat zich daarin inspireren door de 2+1+2 aanpak in Arnhem, waarbij wordt uitgegaan van 2 uur bewegingsonderwijs + 1 uur bewegen onder schooltijd + 2 uur bewegen na schooltijd.

Dit hebben we gedaan:

- We zijn begonnen met een nieuw sportbeleid, waarbij we inzetten op een breed overleg met alle sportorganisaties
- Er is een nieuw zwembad gerealiseerd met goede voorzieningen voor zowel lokale verenigingen, bezoekers voor de wellness en voor spelende kinderen.

Dit gaan we doen:

- We behouden schoolzwemmen voor iedere school die daar gebruik van wil maken.
- We stimuleren onze inwoners om gebruik te maken van het lokale sportaanbod. Daarvoor kijken we ook naar initiatieven als de Nationale Sportweek en Sjors Sportief.
- We zoeken naar mogelijkheden om sportverenigingen te stimuleren hun maatschappelijke rol te pakken. Daar stelt de gemeente iets tegenover. Hiervoor kijken we nadrukkelijk naar het voorbeeld van de gemeente Buren.
- We stimuleren tussentijdse- en naschools activiteiten en de samenwerking daarvoor tussen scholen en sportverenigingen. De 2+1+2 aanpak uit de gemeente Arnhem is hierbij een goed voorbeeld.
- Wij staan voor een inclusief sportklimaat. Afspraken die hierover zijn gemaakt in het Tielse Sportakkoord moeten geborgd worden.
- Wij wijzen verenigingen op de mogelijkheden voor financiële ondersteuning voor contributie en sportkleding voor inwoners uit arme gezinnen.

6

**Cultuur
toegankelijk
en betaalbaar
voor iedereen**

Tiel moet weer een jeugdsoos krijgen

Cultuur draagt bij aan de leefbaarheid van de stad en onze dorpen. Een theaterbezoek, even langs de bibliotheek of de wekelijkse muziekles is in de coronaperiode tijdelijk weggefallen. Dat is veel culturele instellingen zwaar gevallen. Cultuur is goed voor het imago van de stad. De PvdA wil daarom graag een breed cultuur-aanbod in stand houden. We vinden het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen. Bij een inclusieve samenleving hoort ook een inclusieve cultuursector die aanbod heeft en open staat voor iedereen.

Cultuur en evenementen

De PvdA is meer dan trots op culturele evenementen als Appelpop en Fruitcorso. We willen deze evenementen voor de stad en de regio behouden en vinden het belangrijk dat alle inwoners hier met veel plezier en veilig van kunnen genieten. Dit geldt ook voor kleinere evenementen zoals Jazzy Tiel, de kermis en het Dickens Festival. Initiatieven vanuit de bevolking om kunst- en cultuurevenementen te organiseren, moeten worden ondersteund.

Culturele instellingen

De PvdA vindt culturele instellingen zoals de bibliotheek, Zinder en het Streekmuseum, van groot belang voor de stad en de omliggende dorpen. Het toegankelijk maken en houden van deze voorzieningen is voor ons van groot belang. Voor Zinder en de Agnietenhof zien wij mogelijkheden om te ontwikkelen naar een cultuurhuis met voorzieningen voor kunstbeoefening voor jong en oud. Omdat Tiel cultuurvoorzieningen heeft die van belang zijn voor de gehele regio, willen we ook samenwerking zoeken met omliggende gemeenten om deze voorzieningen betaalbaar te houden voor inwoners en gemeente.

Cultuur en (cultureel) onderwijs

Wij zijn groot voorstander van cultureel onderwijs op de basisscholen. Daarnaast vinden we het belangrijk dat Tielse kinderen in contact kunnen komen met en deel kunnen nemen aan cultureel onderwijs zoals muziekles. Kinderen die kosten hiervoor niet op kunnen brengen ondersteunen we door het Jeugdcultuurfonds.

Dit hebben we gedaan:

- We hebben diverse verenigingen en organisaties in de cultuursector kunnen steunen tijdens de coronaperiode. Tielse cultuurvoorzieningen zijn intact gebleven.
- Er zijn nieuwe verordeningen vastgesteld voor cultuursubsidies, waarbij een zeer breed culturaanbod gebruik kan maken van gemeentelijke steun.
- Tijdens de coronaperiode hebben we een tijdelijk jeugdthonk gemaakt in de oude bioscoop en later in de oude bibliotheek (Talenthouse Tiel).

Dit gaan we doen:

- We zorgen dat het onderwijs structureel in verbinding staat met cultuur
- Tielse kinderen komen op vroege leeftijd in aanraking met cultuur. Dit stimuleren we door onder meer culturele activiteiten te organiseren voor basisonderwijs.
- We houden, naast de grote evenementen, ook oog voor de kleinere organisatoren
- Culturele diversiteit waarderen we en moedigen we aan.
- Verenigingen moeten kostenneutraal gebruik kunnen maken van gemeentelijke culturele voorzieningen.
- Wij vinden dat er een permanente locatie moet komen voor de Tielse jeugd (jeugdsoos).
- Zinder en het Agnietenhof door ontwikkelen als 'Cultuurhuis' voor jong en oud.
- Wij wijzen verenigingen op de mogelijkheden voor financiële ondersteuning voor contributie en muziekinstrumenten voor inwoners uit arme gezinnen.

7

Sterke wijken en dorpen

Ons afval achteraf scheiden en per wijk de leefomgeving verbeteren

Sterke wijken en dorpen

Een leefbare gemeente begint bij een leefbare wijk of dorp. In Tiel hebben we verschillende wijkverenigingen, -regisseurs en -wethouders. Daaromheen bevinden zich vele maatschappelijke organisaties zoals scholen, sport- en cultuurverenigingen, zorg- en welzijnsorganisaties en de gemeente zelf. Het plattelandsgebied rond Kapel-Avezaath en Wadenoijen moet worden geholpen bij de leefbaarheid. De afgelopen periode is daar onder meer een basisschool gesloten. De leefbaarheid en voorzieningen voor inwoners van deze dorpen moet worden verbeterd.

De PvdA wil een nauwere samenwerking tussen organisaties, inwoners en gemeente op wijk- en dorpsniveau. In die nauwere samenwerking zoeken we naar mogelijkheden om de leefbaarheid in wijken en dorpen te verbeteren. Denk daarbij aan het gebruik van elkaars gebouwen of pleinen, gezamenlijke inzet ter bestrijding van zwerfafval en initiatieven om de samenhang in dorp en wijk te verbeteren. Daarnaast wil de PvdA specifiek de wijk- en dorpsverenigingen nauwer betrekken bij gemeentelijke besluitvorming specifiek voor die wijk. Denk daarbij aan prestatieafspraken met woningcorporaties en onderhoudsafspraken met de Avri. Belangrijk is daarbij dat de wijk- en dorpsverenigingen een breed draagvlak kennen en een goede afspiegeling zijn van de omgeving.

Zwerfafval en afvalophalen

De toename van zwerfafval is een grote ergernis. Als gemeente moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen: afvalbakken moeten voldoende geleegd worden, het illegaal dumpen van afval moet bestraft worden. We moedigen verenigingen en scholen aan om de eigen omgeving schoon te houden.

Helaas werkt het huidige ophaalsysteem afvaldumpingen in de hand. Wij willen daarom dat er een structureel vervolg komt op de test met het achteraf scheiden van afval, waarbij er door de afvalverwerker zelf gescheiden wordt. De ondergrondse containers zelf worden aangekleed als 'containertuintjes', wat het bijplaatsen van (grof)afval ontmoedigt. Het betrekken van lokale sport- en cultuurverenigingen bij het ophalen van oud papier moet worden voortgezet. Anders willen we minimaal een gelijkwaardig alternatief aan verenigingen bieden.

Openbare ruimte en groen

In een aantal wijken van Tiel is een quickscan gedaan. Daarbij is gekeken naar snelle mogelijkheden voor het verbeteren van de openbare ruimte. Deze scan willen we in de komende periode voor alle wijken en buurten uitvoeren. Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking.

Meer groen en minder versterking in onze buurten zorgt ervoor dat het prettig is om er te wonen. Bijkomende voordelen zijn dat er voldoende wateropslag ontstaat en de hittestress in de zomer vermindert. We willen daarom meer groen bij zowel nieuwbouw- als bestaande woonwijken. Ook bij zogenoemde inbreidingslocaties moet aandacht zijn voor voldoende groene plekken.

Het onderhoud van de openbare ruimte is in delen van Tiel onvoldoende. We blijven met de Avri in gesprek over het gewenste onderhoudsniveau en spreken de organisatie aan waar het afgesproken niveau niet wordt gehaald.

Onderhoud van wegen en fietspaden

Een duurzame gemeente stimuleert het gebruik van de fiets. Daar waar de laatste jaren meer is geïnvesteerd in wegenonderhoud, moet nu ook het onderhoud van fietspaden structureel verbeterd worden.

Parkeren

De autoluwe binnenstad en ontwikkelingen rondom het centrum vragen om aandacht voor het parkeren. Er moeten voldoende plekken zijn voor reguliere werkdagen en voor de weekenden. Extra aandacht moet uitgaan naar parkeerplekken voor mensen met een beperking. Daarnaast werkt de gemeente aan een beleid voor voldoende openbare laadpalen voor elektrische auto's. De palen mogen echter niet leiden tot onevenredige parkeerdruk op niet-elektrische parkeerplaatsen of een wildgroei aan laadkabels over openbare voetpaden. Het uitbreiden van vergunningparkeren in wijken met parkeeroverlast kan alleen met voldoende draagvlak onder betrokken bewoners.

Verkeersveiligheid

Er wordt gewerkt aan de infrastructuur van Tiel. Belangrijk aandachtspunt blijft de verkeersveiligheid rondom scholen, waarbij scholen zelf nu een rol pakken in de aanpak van het probleem. De binnenstad van Tiel wordt autoluw gemaakt, waardoor er rustig gewinkeld kan worden en de stad aantrekkelijker wordt voor mensen van buitenaf.

Erfgoed

Tiel is een oude stad met een rijke geschiedenis waar helaas te weinig van bewaard is gebleven. Juist daarom willen we ons bestaande erfgoed beschermen. Monumentale panden bestempelen we als gemeentelijk monument, we stimuleren evenementen rondom ons erfgoed en houden het streekmuseum specifiek aantrekkelijk voor toeristen en kinderen.

Dit hebben we gedaan:

- We hebben het wegonderhoud in Tiel fors verbeterd.
- We hebben een test gehouden voor het achteraf scheiden van afval. Deze willen we voortzetten.
- We hebben gemeentelijke monumenten aangewezen.
- We hebben leefbaarheidssubsidies ingesteld om kleine initiatieven ter verbetering van de wijk te ondersteunen.

Dit gaan we doen:

- We behouden een samenwerking bij het ophalen van afval met lokale verenigingen
- We houden een quickscan voor verbeteringen in de openbare ruimte voor alle wijken
- We verbeteren de samenwerking met wijk- en dorpsverenigingen en betrekken hen actief bij beleidsonderwerpen.
- In een wijk of dorp gaan we een nauwere samenwerking aan met maatschappelijke organisaties zoals scholen en zorgorganisaties, wijkverenigingen en gemeente. We willen dat er meer gestuurd wordt op sterke wijken en dorpen in onze gemeente.
- We verbeteren het onderhoudsniveau van het openbaar groen in Tiel door de Avri aan gemaakte afspraken te houden.
- We nemen specifiek maatregelen om de verkeersveiligheid bij scholen te verbeteren.

8

Betaalbare volkshuisvesting in leefbare buurten

Wie in Tiel wil wonen, moet in Tiel kunnen wonen

Een stad om in te leven

Wie in Tiel wil wonen, moet in Tiel kunnen wonen. Dat is onze overtuiging. Daarvoor zijn eerlijke prijzen nodig voor huurders en kopers, maar ook leefbare woningen en gezellige, diverse buurten voor iedereen in onze stad. Om de stijging van prijzen af te remmen moet er flink bijgebouwd worden in Tiel. Bestaande woningen moeten beter worden benut.

Een huis om in te wonen

Een huis is om in te wonen, niet om aan te verdienen. Speculanten willen graag de huizenprijzen opdrijven voor hun eigen gewin, ten koste van de samenleving. Een aantal werkgevers en uitzendbureaus strijken enorme winsten op door misbruik van arbeidsmigranten. Bovendien zijn er nog steeds mensen die een woning bezitten en die op de markt verhuren voor geld, terwijl zij in een sociale huurwoning blijven wonen.

Omgevingswet

Met de invoering van de omgevingswet verandert er het nodige voor inwoners die een vergunning aanvragen. Hierin kiest de PvdA voor het 'Ja, mits'-principe. Waar een initiatief niet binnen bestaande regels zou vallen, kijken we of dat initiatief bijdraagt aan andere gemeentelijke doelstellingen, bijvoorbeeld een groenere leefomgeving, en of dat toch toestemming kan rechtvaardigen. Ook wil de PvdA experimenteren met meer mogelijkheden voor inwoners om bij te dragen aan de plannen voor hun eigen wijk.

Dit hebben we gedaan:

- We hebben startersleningen gerealiseerd, om de aankoop van een eerste woning te kunnen stimuleren.
- We hebben subsidies voor het verduurzamen van woningen.
- Er zijn nieuwe woningen gerealiseerd op ongebruikte plekken in de stad zoals het Vahstalterrein, beursgebouw Heiligestraat, Vijverterrein en Kop van Waal.
- We hebben plannen gemaakt voor het realiseren van een nieuwe wijk op het oude veilingterrein, Bleekveld en verder in de toekomst Passewaaij buurten 9, 10 en 11.

Dit gaan we doen:

- Beginnen aan de bouw van nieuwe buurten in Passewaaij.
- Starters weer een kans geven om huizen te kopen door een zelfbewoningsplicht in te voeren bij nieuwbouw.
- Voorzieningen maken voor inwoners uit de onderste trede van de woonladder.
- Investeren in seniorenhuisvesting in de dorpen.
- De woningbouw op het veilingterrein afronden.
- De beschikbare hoeveelheid startersleningen van de gemeente verhogen.
- Speculatie met Tielse huizen tegen te gaan met een anti-speculatiebeding.
- Afspraken te maken met woningcorporaties om inkomen uit bezit mee te rekenen voor aanspraak op een sociale huurwoning, niet alleen inkomen uit arbeid.
- Centrale, kleinschalige huisvesting door woningcorporaties als woonvorm voor arbeidsmigranten te regelen.
- Vrijkomende woningen die voor arbeidsmigranten waren gebruikt, komen terug op de markt.
- Ervoor zorgen dat de invoering van de omgevingswet niet het groen en onze natuur schaadt.

9

**Een
duurzame en
groene stad**

Verduurzamen zonder geldzorgen

De klimaatcrisis aanpakken

Door huizen te isoleren, van het gas te halen en te voorzien van bijvoorbeeld zonnepanelen, gaat Tiel bijdragen aan de aanpak van de klimaatcrisis. Deze investeringen mogen echter niet zorgen voor geldproblemen bij de bewoners.

Daarom willen we goede afspraken maken met woningcorporaties. Naast subsidies moeten inwoners met een eigen huis en een lager inkomen geld kunnen lenen bij een regionaal duurzaamheidsfonds. De lening kan vervolgens (deels) worden afgelost met de besparingen van bijvoorbeeld isolatie of zonnepanelen.

Heet, droog en extremen

De wetenschap is er duidelijk over: door de uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂ neemt de gemiddelde temperatuur op aarde toe, wat tot desastreuze gevolgen zal leiden over de hele wereld. De overstromingen in Limburg, de escalerende hittegolven en de aanhoudende droogte zijn hier voorbeelden van. Zelfs in de meest optimistische scenario's zal de temperatuur met gemiddeld anderhalve graad stijgen. In Tiel moeten wij niet alleen ons steentje bijdragen door te verduurzamen, wij moeten ons ook voorbereiden op de effecten die klimaatverandering zal brengen.

Daarom willen wij in de gemeente concrete stappen maken voor verduurzaming. We maken afspraken met woningcorporaties, kijken naar ons eigen gemeentelijke vastgoed en we stellen duurzame eisen aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals wijken en bedrijventerreinen.

In de komende jaren ontwikkelen we concrete plannen voor het gasloos maken van onze wijken en dorpen. Ook willen we de samenwerking met inwoners en bedrijven versterken, bijvoorbeeld door lokale initiatieven te ondersteunen en particuliere eigenaren gemakkelijk te laten aansluiten bij grootschalige verduurzamingsoperaties in een wijk.

De openbare ruimte vergroenen

We willen stad en dorpen mooi en leefbaar houden ondanks klimaatverandering. Hiervoor moeten we onze stad groener maken en natuur behouden. Zo halen wij niet alleen meer CO₂ uit te atmosfeer, maar dragen we ook ons steentje bij aan het tegengaan van overstromingen. Daarnaast blijft een groene stad koeler tijdens de zomerperiode. Zo dragen we bij aan de klimaatadoptie van onze gemeente.

Regionaal maken we afspraken over de opwekking van duurzame energie. Daarbij geldt dat de gemeente Tiel zijn verantwoordelijkheid moet nemen om locaties voor opwekking aan te wijzen, maar dat in verhouding minder grond beschikbaar is dan in omliggende gemeenten. Naast het goed benutten van dakoppervlak zien we locaties langs bestaande infrastructuur als kansrijk.

Dit hebben we gedaan:

- De gemeente heeft diverse subsidiemogelijkheden voor het verduurzamen of isoleren van woningen.
- We geven subsidies voor het verwijderen van harde bestratingen uit particuliere tuinen. Hiermee sluiten we aan bij de landelijke actie 'Steenbreek'.
- Bij nieuwbouwplannen hebben we nadrukkelijke aandacht voor groene inrichting, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.
- We hebben regionaal afspraken gemaakt over opwekking van duurzame energie in de regionale energiestrategie.

Dit gaan we doen:

- De gemeentelijke leningen, subsidies en acties voor verduurzaming en adaptatie continueren.
- Afspraken maken met woningcorporaties over het versneld verduurzamen van woningen en daar waar mogelijk particuliere eigenaren laten aansluiten bij verduurzamingsoperaties.
- Gemeentelijke gebouwen zo snel mogelijk CO₂-neutraal maken.
- Een duurzaamheidstoets invoeren bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente.
- Nieuwe bedrijventerreinen zullen aan strengere duurzaamheidseisen moeten voldoen, zoals het zelf opwekken van energie en energiezuinig bouwen.
- Armoedeval door energiemaatregelen moeten voorkomen worden. Hierom willen we een regionaal fonds instellen voor mensen met een laag inkomen, die hierbij geld kunnen lenen en aflossen met bijvoorbeeld het bedrag wat bespaard is.
- De witgoedregeling moet weer een gift worden wanneer er een energiezuinig witgoed wordt aangeschaft.
- Investerings in isolatie van woningen onderdeel maken van de bijzondere bijstand, zodat ook armere gezinnen kunnen investeren in een lager energieverbruik.
- Lokale initiatieven om duurzame energie op te wekken ondersteunen met advies en subsidies.

10
Tiel aan zet

Hulp en geld bij initiatieven van inwoners

Versterken inwoners, wijken en dorpen

Onze gemeente staat open voor initiatieven van inwoners. We gaan uit van sterke wijken en dorpen. Daar gaan we de samenwerking aan met wijk- en dorpsverenigingen en maatschappelijke organisaties. We betrekken de verenigingen dichter bij gemeentelijke besluitvorming die relevant is voor die wijk, zoals prestatieafspraken met woningcorporaties of onderhoudsafspraken met de Avri.

Naast de samenwerking in de wijken en dorpen, kunnen inwoners ook op eigen titel initiatieven nemen. Iedereen met een zogenaamd burgerinitiatief kan plannen maken en voorstellen aan de gemeenteraad. De PvdA wil dat de gemeente dergelijke initiatieven ondersteunt, bijvoorbeeld met expertise en publiciteit via Tiel Actueel en de website. In de afweging om initiatieven te steunen, staat voor de PvdA breed maatschappelijk draagvlak bovenaan. Plannen mogen niet ten koste gaan van andere inwoners.

Versterken regionale rol van de gemeenteraad

Veel van de gemeentelijke beslissingen worden genomen op regionaal niveau, waar ook taken worden uitgevoerd. Organisaties als de Avri, Regio Rivierenland en GGD nemen belangrijke beslissingen. Vaak buiten ons zicht. De betrokkenheid en zichtbaarheid van dergelijke regionale organisaties richting onze inwoners en onze gemeenteraad moet beter.

De PvdA weet als geen ander dat samen beter werkt dan alleen. Door de samenwerking met andere gemeenteraden te verbeteren, helpen we elkaar in het regionale debat. Ook willen we naast financiële afspraken, duidelijkere maatschappelijke doelen stellen aan onze regionale partners. Dat helpt ons om beter inzichtelijk te krijgen wat een dergelijke organisatie voor onze gemeente heeft gepresteerd.

Behoud en versterking van jongerenparticipatie

We vinden het belangrijk om kinderen en jongeren te betrekken bij gemeentelijke besluitvorming. Kinderen uit de basisschoolleeftijd hebben zich al verenigd in een Kinderraad, een adviesorgaan van de gemeenteraad. Dit initiatief willen we graag behouden. Daarnaast is het tijd om invulling te geven aan een jongerenraad. We zien daarvoor mogelijkheden in samenwerking met onder meer ROC Rivor en het Lingecollege. De jongerenraad moet op zijn minst gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven aan de gemeenteraad over zaken die voor jongeren van belang zijn.

Dit hebben we gedaan:

- We hebben leefbaarheidssubsidies ingevoerd waardoor inwoners en wijk- en dorpsverenigingen gemakkelijker een financiële bijdrage kunnen krijgen voor initiatieven.
- We hebben de controle op gemeenschappelijke regelingen vanuit de gemeente verscherpt. Zo hebben de gemeenteraden gezamenlijk onderzoek gedaan naar de problemen rondom de overdracht bij de stortplaats van de Avri.

Dit gaan we doen:

- We versterken de samenwerkingen met wijk- en dorpsverenigingen en betrekken hen actief bij relevant gemeentelijk beleid.
- De gemeente faciliteert en ondersteunt initiatiefnemers van burgerinitiatieven met expertise en middelen om hun initiatief verder uit te werken of hun bereik te vergroten.
- Duidelijke maatschappelijke doelen opstellen bij elke begroting van elke gemeenschappelijke regeling waar de gemeente Tiel in deelneemt.

- Behouden van de kinderraad en verdere mogelijkheden van kinder- en jongerenparticipatie.
- Oprichten van een jongerenraad voor de gemeente Tiel in samenwerking met het Lingecollege en het ROC Rivor.
- We streven naar een duale, transparante bestuurscultuur in onze gemeente.
- Onze inwoners die slachtoffer zijn geworden van de kinderopvangtoeslagenaffaire moeten worden geholpen door de gemeente Tiel.
- Wij vinden dat de gemeente Tiel zoveel als mogelijk gebruik moet maken van subsidieregelingen van hogere overheden zoals de Provincie Gelderland, Rijksoverheid en de Europese Unie.

11

Onze financiële keuzes

Nieuwe gemeentelijke beleidstaken

Nieuwe gemeentelijke beleidstaken

De gemeente heeft financieel moeilijke jaren gehad. Een groot deel van de tekorten in de afgelopen jaren zijn veroorzaakt door extra taken die de gemeente door de Rijksoverheid kreeg opgelegd. Voor deze extra taken werd te weinig geld beschikbaar gesteld. Zelfs voor voorzieningen op basisniveau moest de gemeente flink extra investeren.

Dat kan zo niet langer. Het mag niet zo zijn dat onze lokale voorzieningen onder druk komen, omdat de landelijke overheid voor nieuwe taken weigert te betalen. De PvdA zal zich vanuit de Tielse gemeenteraad hard maken voor voldoende structurele bijdragen voor nieuwe beleidstaken. Daar waar nodig sluit de gemeente zich aan bij landelijke initiatieven als 'Raden in verzet'.

Principes zijn leidend

De PvdA staat voor solidariteit, rechtvaardigheid en duurzaamheid. Deze principes laten zich gemakkelijk vertalen in gemeentelijke financiën. Zo dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten. Daarom behouden we een kwijtscheldingsbeleid van lokale lasten voor mensen met een minimum inkomen. Als er een lastenverhoging nodig is, kiezen we eerder voor een verhoging van de OZB-heffing met enkele euro's, dan dat we kiezen voor het niet of minder ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Dit hebben we gedaan:

- De financiën van de gemeente Tiel zijn in de afgelopen periode in balans gebracht. De vooruitzichten in komende jaren geven positieve cijfers en onze reserves zijn op orde gebracht. Daardoor is er ook beperkte ruimte om te investeren.

Dit gaan we doen:

- De gemeente accepteert niet zomaar nieuwe taken van hogere overheden zonder dat daarvoor voldoende middelen beschikbaar worden gesteld. Wij gebruiken onze invloed bij partners zoals de VNG om hier scherp op te zijn.
- Wij hanteren onze principes bij de gemeentelijke begroting. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

Colofon

Dit verkiezingsprogramma is tot stand gekomen dankzij de inbreng van vele Tielenaars. We spraken met mensen binnen en buiten de partij. Input kregen we ook van PvdA-leden: de fractieleden, het afdelingsbestuur en andere partijleden. Wij danken iedereen voor deze waardevolle bijdragen.

De redactie was in handen van Laura Metiary-Volmer, Dave Verbeek en Rinke den Os.

Vormgeving: Abdel Saddiki

PvdA
Tiel